

บทที่ 1

ทบทวนวรรณกรรมเครื่องสายไทย

1.1 ประวัติความเป็นมาของวงเครื่องสายไทย

สมัยสุโขทัย มีหลักการปกครองโดยถือเอาความกรุณาปราณีเป็นหลัก ทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีวิถีชีวิตและดำรงตนอย่างอิสระ เสมอภาคกัน ส่งผลให้ประชาชนอยู่ดี กินดี บ้านเมืองสงบสุข สมาชิกในสังคมสามารถพัฒนาทั้งสภาพความเป็นอยู่และสภาพจิตใจที่ดีส่งผลให้เกิดการวิวัฒนาการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในแขนงต่างๆออกมาอย่างเต็มที่

จารึกสมัยสุโขทัยฉลอง700ปี ลายสือไทย(2526:96) เป็นข้อมูลจากจารึกวัดพระยืนจังหวัดลำพูน ในสมัยพระมหาธรรมราชาที่1 ซึ่งสมัยนั้นการถ่ายเททางศิลปวัฒนธรรมระหว่างสุโขทัยและลานนาได้เกิดขึ้นแล้ว จากศิลาจารึกวัดพระยืนตอนหนึ่งปรากฏกล่าวถึงเครื่องสายไว้ว่า

“...ปีระกาเดือนเจียงวันศุกร์ วันท่านเป็นเจ้าจักเจียงวันนั้นตนท่านพญาธรรมมิกราช บริหารด้วยฝูงโยธามหาชนพลลูกเจ้าขุนมนตรีทั้งหลายยายกันถือกระตอกข้าวตอกดอกไม้ได้เทียบ ตีพาทย์ ตั้งพิน ฆ้อง กลอง ปีสรไน พิสนญชัย ทะเทียด กาทล แตรสังข์ มานกังสตาล มรทงค์ ดงเดียด เสียงเลิส เสียงก้อง อีกทั้งคนร้องไห้อ้อดาสรท้านทั่วทั้งนครทริภุญชัย...”

ไตรภูมิพระร่วง หรือไตรภูมิภิกขา เป็นบทพระราชนิพนธ์ของพระยาสิทธิเท พระมหากษัตริย์องค์ที่5 แห่งราชวงศ์สุโขทัย ทรงพระราชนิพนธ์เมื่อปีระกา มหาศักราช1267(พุทธศักราช1888) ในตอนที่ว่าด้วยความสุขในอุตรกฐทวีปว่า

“...อันว่าชนทั้งหลายนั้น ยินดีตรัสนุกสุขสารบานใจ แลชมชื่นรื่นเริงตาเกิงบรรจง มีองค์แต่งแ่งแผ่นดินชนเหล่าหมหัว แล้วแลร้องก้องขับเสียงพาทย์ เสียงพิน แตรสังข์ ฟังเสียงกลองใหญ่แลกลองรามกลองเล็ก แลฉิ่งแฉ่งบันฑาจะว้างเวง ลางคนตีกลอง ตีพาทย์ ฆ้อง ตีกรับสัพพทุกสิ่ง ลางจำพวก ตีพินและสีซอพุด จับระบำเต้นเหล่าน สรรพนักคุณทั้งหลาย สรรพดุริยดนตรีอยู่ครั้นเครง อลวนลวงเวงดั่งแผ่นดินจะกลม...”

จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ชี้ให้เห็นชัดว่า ในสมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานีหรือก่อนหน้านั้นนั้นปรากฏรอยวัฒนธรรมเครื่องดนตรีประเภทต่างๆมากมาย เพื่อความรื่นรมย์และเพื่อการศาสนาอันถือเป็นของสูงที่มีผลต่อจิตใจและสังคมในสมัยนั้น การดนตรีในยุคสุโขทัยจึงมีความเจริญครบครันอย่างเห็นได้ชัดซึ่งการกำเนิดวงเครื่องสายในแต่โบราณนั้น สันนิษฐานว่าวงเครื่องสายในสมัยสุโขทัยเกิดจากการบรรเลง 2 ประเภทคือ บรรเลงพิน และวงขับไม้ ซึ่งทั้งสองชนิดนี้มีเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสายเป็นหลักในการดำเนินทำนอง

จะเห็นได้ว่า วงเครื่องสายไทยได้มีการเกิดขึ้นในสมัยสุโขทัย โดยเริ่มมีวิวัฒนาการอันเป็นการมาจากบรรเลง พิณ และวงขับไม้ใช้เพื่อการขับกล่อมหรือพิธีกรรมในราชสำนักมากกว่าชาวบ้าน

สมัยกรุงศรีอยุธยาได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาย ดังเห็นได้จากทั้งด้านการปกครองประเทศในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชได้มีรูปแบบอย่างขอม ทำให้ชนชั้นกษัตริย์มีความห่างเหินกับราษฎรอย่างชัดเจน เพราะกษัตริย์เป็นฐานะสมมติเทพอย่างเด่นชัด ส่งผลต่างๆ มากมาย ทั้งทางด้านการปกครอง การทหาร การทำมาหากิน และเมื่อกรุงสุโขทัยถูกผนวกรวมเข้ากรุงศรีอยุธยา ศิลปะแขนงต่างๆ ที่มีมาครั้งกรุงสุโขทัยก็ย่อมมีในกรุงศรีอยุธยาเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ยังมีการเพิ่มเติมรังสรรค์สิ่งใหม่เกิดขึ้นตามมาอีกมากมาย

ตำนานเครื่องมโหรีปีพาทย์(2505:5) พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ได้ทรงอธิบายเกี่ยวกับมโหรีเครื่องสายไว้ว่า

“...เครื่องดีดสี่ ซึ่งมาคิดประดิษฐ์เรียกว่ามโหรีนั้นเป็นของขอมคิดขึ้นก่อน ไทยรับแบบอย่างและแก้ไขต่อมา เดิมทีเป็นของผู้ชายเล่น แต่ต่อมาเมื่อเกิดชอบฟังมโหรีกันอย่างแพร่หลาย ผู้มีบรรดาศักดิ์ที่มีบริวารมาก จึงหัดให้ผู้หญิงเป็นมโหรีๆ ก็กลายเป็นของผู้หญิงเล่นมาตั้งแต่กรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี มโหรีชั้นเดิมวงหนึ่งคนเล่นเพียง 4 คน เป็นคนขับร้องลำนำและตีรับพวงให้จังหวะเองคนหนึ่ง สีซอสามสายประสานเสียงคนหนึ่ง ดีดกระจับปี่ให้ลำนำคนหนึ่ง ตีทับประสานจังหวะกับลำนำคนหนึ่ง...”

ปาฐกถาชุด “สิรินธร” เรื่อง วิวัฒนาการดนตรีไทยในยุครัตนโกสินทร์(2533:8) กว้าวถึงหลักฐานอีกชิ้นหนึ่งที่แสดงให้เห็นความเจริญของดนตรีในสมัยกรุงศรีอยุธยา คือข้อความในกฎมณเฑียรบาลในรัชสมัยของพระบรมไตรโลกนาถ ซึ่งเป็นยุคก่อนสมเด็จพระนารายณ์มหาราช(พ.ศ.1991-2031) ซึ่งปรากฏอยู่ในบัญญัติกำหนดโทษตอนที่ 15 ว่า

“...แต่ละประตู่แสดงรามถึงสระแก้ว ไอยการหมื่นโหวาริก ผิวผู้ชายผู้หญิงเจรจาด้วยกันก็ดี นั่งในที่สังกัด ก็ดี อนึ่งทอดแหแตกเบ็ดลุ่มล่อนซ้อนชนาง แล้วร้องเพลงเรือ เป่าขลุ่ยเป่าปี่ตีทับขบร้าให้ร้องนี่นั่น ไอยการหมื่นโหวาริก ถ้าจับได้โทษ3 ประการ...”

บัญญัติโทษตอนที่ 20 กล่าวว่า

“...อนึ่งในท่อน้ำในสระแก้ว ผู้ใดขี่เรือคฤ เรือปทุม เรือกุบ และเรือมีเสาตราวุธแลไสหมวกคลุมหัวนอน มา ชายหญิงนั่งมาด้วยกัน อนึ่งขเลาะตีดำกัน ร้องเพลงเรือ เป่าปี่เป่าขลุ่ย สีซอ ตีตะจะเข้ กระจับปี่ ตีโทนทับโห่ ร้องนี่นั่น อนึ่งพิริยหมู่แขกขอมลาวพม่าเมงมอญสุมแสจจีนจามชวานานาประเทศทั้งปวง แลเข้ามาเดินในท้ายสนมก็ดี ทั้งนี้ไอยการขุนสนมห้าม ถ้ามิได้ห้ามปรามเกาะกุมเอามาถึงศาลให้แก่เจ้าน้ำเจ้าท่าแลให้นานาประเทศไปมาในท้ายสนมได้ โทษเจ้าพนักงานถึงตาย...”

จากกฎมณเฑียรบาลดังกล่าวนี้ แสดงให้เห็นว่าในสมัยกรุงศรีอยุธยาอันมีผู้นิยมเล่นดนตรีอยู่มาก ครั้งจะแยกกันต่างคนต่างเล่นคงจะไม่ได้ จึงต้องมีการรวมกันเป็นวงจนเกิดลวงลำไปในเขตพระราชฐาน จนเกิดกฎมณเฑียรบาลขึ้น ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่าสมัยอยุธยามีเครื่องสายบริบูรณ์อยู่แล้ว

พบว่ามีกรกล่าวถึงเครื่องสายใน เพลงยาวไหว้ครูมโหรี ในสมัยกรุงศรีอยุธยาได้กล่าวถึงเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสายไว้ว่า

ขอพระเดชเดชาภูวนาท	พระบาทปกเกล้าเกศี
ข้าผู้จำเรียงเรื่องมโหรี	<u>ขอ กรับ กระจับปี่ รำมะนา</u>
<u>โชน ขลุ่ย ฉิ่งฉาบ ระนาด ซ้อง</u>	ประลองเพลงขับกล่อมพร้อมหน้า
จงเจริญศรีสวัสดิ์ทุกเวลา	ให้ปรีชาชาญเชี่ยวชาญในเชิงพิณ

ประวัติศาสตร์แห่งพระราชอาณาจักรสยาม(2539:73-74) พบว่ามีกรกล่าวถึงหลักฐานที่ประชาชนชาวกรุงศรีอยุธยาต่างมีความนิยมชมชอบในการมหรสพดนตรีเป็นอันมาก ซึ่งนาย ฟรังซัวร์ อังรี ตูรแปง ชาวฝรั่งเศส ที่เข้ามาอาศัยในประเทศไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา และได้จดบันทึกเรื่องราวต่างๆไว้ถึงความนิยมในมหรสพของชาวสยามตอนหนึ่งไว้ว่า

“...ในประเทศนี้มหรสพและการเล่นหย่อนใจ ซึ่งเป็นของมีร่วมกับทุกๆ ชาตที่เจริญด้วยศิลปศาสตร์ แม้ว่าธรรมชาติแม้ว่าธรรมชาติไม่ประสาทให้ชาวสยามมีเสียงไพเราะ แต่เขาก็ชอบร้องเพลงอย่างน่าหลงใหล และตั้งแต่เริ่มมีระบอบราชาธิปไตยมา การเข้าเฝ้าที่พระเจ้าแผ่นดินพระราชทานให้แก่บรรดาทูตนั้นก็มิพร้อมกันไปกับการร้องเพลงในงานฉลองใหม่ๆ นั้น ทว่าบริเวณดังกล่าวก็ก้องไปด้วยเสียงเพลงที่รู้จักกันแล้วหรือ

มิฉะนั้นก็กักก้องไปด้วยผู้ต่างๆ ขึ้นมาทันควัน เพื่อใช้เป็นอาวุธสู้กันทางสติปัญญา เวลาชาวสยามไปวัด เขาเดินพลาจ ร้องเพลงไปพลาจทุกครั้งที่เขาเที่ยวไปทางเรือทั้งผู้หญิงผู้ชายร้องเพลงพร้อมกัน นับเป็นการร้องเพลงที่ชวนให้จิตใจแจ่มชื่นอย่างธรรมดาซื่อๆ...”

“...พวกเด็กๆ ลิงโลดด้วยความยินดี เมื่อได้ยินเสียงกลองหรือปี่ ชาวสยามมีซอและซอเสียงต่ำ (*basse de viole*) ชนิดหนึ่ง ซึ่งเขาตัดแปลงเปลี่ยนรูป เพื่อทำให้เสียงแหลมขึ้น ซอของเขามีสามสาย แต่ปี่ของเขามีเสียงหวานแพ่ปี่ของเราหลุดลุ่ย จะเข้เป็นแผ่นไม้เจาะ ซึ่งบนหลังมีสายที่ออกเสียงอย่างเดียวกัน ปซัลเตอริออง (*psalterion*) ของเรา เขามีกลองสองชนิด ซึ่งคล้ายกับ ตังบูร์ เดอ บัสก์ (*tambour de basque*) ของเรา พอใช้ เขาตีบนถาดทองแดง (*bassir de cuivre*)ซึ่งมีเสียงดังไม่ไพเราะ ไม่มีคนทำเครื่องดนตรีขายใครอยากได้ ต้องทำเอง นิ้วมือของชาวสยามอ่อนฝีกง่าย ภายในเวลาไม่นานเขารู้จักเล่นเครื่องดนตรีต่างๆอย่างชำนาญ...”

ดนตรีและนาฏศิลป์ชาวสยาม(2532:146-147) พบหลักฐานการบันทึกของโกลาส แชรแวงส ชาวฝรั่งเศสที่ได้เข้ามาอาศัยอยู่ในสมัยอยุธยา ช่วงสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ได้บันทึกไว้ว่า

“...มีการแข่งเรือกันอยู่ในแม่น้ำบ่อยๆ และทำให้ครึกครื้นด้วยการร้องรำเล่นเครื่องดีดสีตีเป่า และปรบมือเป็นจังหวะพร้อมๆ กัน เครื่องดนตรีที่ให้เสียงไพเราะที่สุด ได้แก่ เครื่องคล้ายไวโอลิน รวม 2 ชนิด(ซออุซอด้วง) ซึ่งเขาเล่นพร้อมๆ กัน เสียงขลุ่ยไม่กลมกล่อมเท่าไร เสียงฉิ่งนั้นแจ่มใสดี ถ้าไม่ประสมเข้าพร้อมๆ กันกับเสียงฉาบ ทำให้ผู้ที่ไม่คุ้นหู บังเกิดความรำคาญอย่างยิ่ง มีกลองเดินชนิดหนึ่ง เสียงไม่สู้ดังนัก เป็นหม้อดินเอาคอยาวและแคบไม่มีก้น ใช้หนังควายซึ่งและตีด้วยมือ ใช้เป็นเสียงทุ้มในวงดนตรีเสียงคนขับร้องก็ไม่แล้ว...”

จากหลักฐานบันทึกของชาวต่างชาติที่เข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารในสมัยกรุงศรีอยุธยานั้นสามารถสันนิษฐานได้ว่า กรุงศรีอยุธยาในขณะนั้นได้มีเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสายเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากมายแล้ว พร้อมทั้งมีการประสมวงเครื่องสายอันประกอบไปด้วย จะเข้ ซอด้วง ซออุ้ ขลุ่ย โทณ รวมถึงเครื่องดนตรีประกอบจังหวะทั้งฉิ่งฉาบ ใช้เล่นเพื่อความบันเทิงของราษฎรชาวกรุงศรีอยุธยา จะเห็นได้ว่ามีความนิยมและบทบาทต่อวิถีชีวิตผ่านดนตรีเป็นอย่างมาก โดยพัฒนาการสืบต่อมาจากกรุงสุโขทัยเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสายในขณะนั้นถูกเรียกรวมว่ามโหรี และวงมโหรีมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงเรื่อยมา โดยการเพิ่มเครื่องดนตรีประสมในวงมากขึ้น และเพิ่มเครื่องดนตรีประเภทตีประสมเข้าไป ซึ่งอาจจะสันนิษฐานเป็นไปได้ว่าเครื่องสายในสมัยกรุงศรีอยุธยานั้นมีครบครันแล้ว หากแต่ไม่มีชื่อเรียกว่าวงเครื่องสายแบบในสมัยปัจจุบันนี้ก็เป็นได้

สมัยกรุงธนบุรีเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสายยังคงมีลักษณะเดียวกันกับครั้งกรุงศรีอยุธยา มิได้เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นแต่อย่างใด นอกจากจะมีเครื่องดนตรีต่างชาติเข้ามาบรรเลงรวมกันในงานสมโภชพระแก้วมรกต ดังปรากฏดังนี้

“...ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯให้พิณพาทย์รามัญ และมโหรีไทย มโหรีแขก ฝรั่งเศส มโหรีญวน เขมร ผลัดเปลี่ยนกันสมโภช สองเดือนกับสิบสองวัน...”

จากหมายรับสั่งสมโภชพระแก้วมรกตแสดงให้เห็นว่า มีเครื่องดนตรีจากต่างชาติเข้ามาเป็นอันมาก สังเกตได้ว่า จะมีการเรียกชื่อมโหรี และปีพาทย์ จากข้อสังเกตจุดนี้แสดงว่าสมัยกรุงธนบุรีมีการแบ่งเรียก มโหรี คือเครื่องดนตรีหนักไปทางเครื่องตีและสี และพิณพาทย์คือเครื่องตีและเครื่องเป่า

ตำนานเครื่องมโหรีปีพาทย์(2505:6)สมัยรัตนโกสินทร์เป็นยุคที่รูปแบบการบรรเลง การประสมวง ตลอดจนวิวัฒนาการของเครื่องดนตรีเป็นไปตามรูปแบบเดิม ที่มีมาตั้งแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยา โดยมีลำดับชั้นการวิวัฒน์ปรับปรุงเพิ่มเติมดังนี้

รัชกาลที่1 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช มีการเอาระนาดแก้วและระนาดไม้เข้าประสมในวงมโหรีเครื่องหก เรียกชื่อใหม่ว่า มโหรีเครื่องแปด

รัชกาลที่2 พระบาทสมเด็จพระเลิศหล้านภาลัย ได้นำเอาระนาดแก้วและกระจับปี่ออกจากวงมโหรีเครื่องแปด เนื่องจากกระจับปี่มีเสียงเบาไม่มีน้ำหนักมากไม่สะดวกต่อการบรรเลง และเพิ่มฆ้องวงใหญ่กับจะเข้เข้าไปทำให้รูปแบบวงคล้ายคลึงกับวงมโหรีในปัจจุบัน

รัชกาลที่3 พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว มีการเพิ่มเครื่องดนตรีและขยายขนาดวงออกเป็นวงเครื่องสายเครื่องคู่ขึ้นแบบอย่างการประสมวงปีพาทย์

รัชกาลที่4 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีการพัฒนางวงเครื่องสายไทยอย่างเต็มรูปแบบ มีซออู้ ซอด้วง เข้ามาประสมโดยสมบูรณ์ เกิดวงเครื่องสายปี่ชวาโดยนำเอาปี่ชวาเข้ามาเป็นผู้นำในวง

รัชกาลที่5 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีอารยธรรมชาวตะวันตกหลังไหลเข้ามาทำให้มีรูปแบบการประสมวงกับเครื่องดนตรีฝรั่ง เกิดเป็นวงเครื่องสายผสมเปียโน ออร์แกน ไวโอลิน ซีน โดยมีชื่อเรียกว่า วงเครื่องสายซอฝรั่ง ความเจริญเหล่านี้ปรากฏในวงเครื่องสายประจำตำหนักของเจ้านาย เช่น วงเครื่องสายของพระราชชายาเจ้าดารารัศมี

ดารารัศมี(2541:15)“...ที่บนตำหนักของพระราชชายา มีเครื่องดนตรีมากมายทั้งจะเข้ ซอ ขลุ่ย กลอง โทนรำมะนา ไปจนถึงเปียโน และแมนโกลินก็มีเล่น ที่ตำหนักนี้ไม่เล่นปี่พาทย์เพราะเป็นเครื่องดนตรีหนักสำหรับผู้ชาย มีวงเครื่องสายไทยและเครื่องสายผสมข้าหลวงและพระญาติหัดกันคึกคัก...”

รัชกาลที่6 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มีการจัดตั้งวงเครื่องสายฝรั่งหลวง โดยมีพระเจนดุริยางค์(เปตี วาทยกร) เป็นผู้อำนวยการ และมีการนำขิมจากจีนเข้ามาประสมกับเครื่องสายไทย มีการจัดตั้งวงเครื่องสายผสมเป็นโน้ในตำหนักของพระสุจริตสุตาสนมเอก

รัชกาลที่7 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีผลกระทบจากการเมือง หากแต่พระองค์ยังคงสนพระใจในดนตรี มีการตั้งวงเครื่องสายส่วนพระองค์ขึ้น โดยมีพระนางเจ้ารำไพพรรณีพระบรมราชินีและพระประยูรญาติหลายองค์ร่วมบรรเลง ถือเป็นประวัติศาสตร์ของเครื่องสายไทย

รัชกาลที่8 พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล เนื่องจากเหตุการณ์บ้านเมืองก่อเกิดยุคมืดของดนตรีไทย ด้วยผู้นำการเมืองมิใคร่จะเห็นความสำคัญและบำรุงรักษา ดนตรีจึงไม่มีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาใดๆเกิดขึ้น แต่ในรัชกาลนี้มีการตั้งโรงเรียนนาฏดุริยางค์ขึ้นในกรมศิลปากร และเปลี่ยนเป็นวิทยาลัยนาฏศิลป์ในปัจจุบัน

รัชกาลที่9 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชสมัยนี้มีการคิดค้นการประสมวงมโหรีแบบใหม่ขึ้นโดยเกิดจากการปรารภของหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปะบรรเลง) ตามอย่างวงออเคสตราตะวันตก โดยมีอาจารย์ประสิทธิ์ ถาวร เป็นผู้ปรับปรุงการประสมวงขึ้นจนกลายเป็นวงมหาดุริยางค์ซึ่งใช้ผู้บรรเลงมากถึง200 คน นับเป็นปรากฏการณ์ใหม่สืบมาถึงช่วงรัชกาลปัจจุบัน

บทที่ 2

กลวิธีการบรรเลงเครื่องสายไทย

2.1 กลวิธีการบรรเลงซอด้วง

ลักษณะการสีซอด้วงสามารถแบ่งออกเป็น ดังนี้

ก. สีคันชัก เข้า-ออก หมายถึงการสีคันชักออกหนึ่งเสียง เข้าหนึ่งเสียง

การสีแบบลักคันชัก หมายถึง การสีคันชักออกหรือเข้าตั้งแต่ 2 เสียงขึ้นไปในคันชักใดคันชักหนึ่งเพื่อบังคับให้คันชักเข้าให้ลงในจังหวะฉับ

การเริ่มต้นสีด้วยคันชักออก และเมื่อจบวรรคประโยคต้องจบด้วยคันชักเข้าเสมอ

ข. การใช้นิ้วกดเสียง โดยใช้ปลายนิ้วของนิ้วชี้ กลาง นาง หรือก้อย กดลงบนสายให้ถูกต้องตามตำแหน่งเพื่อให้ได้ระดับเสียงต่างๆ

การไล่เสียงตามที่ต้องการด้วยการลงนิ้วบนสายที่ละนิ้ว

กลวิธีการบรรเลงซอด้วง มีดังต่อไปนี้

1. การสีสายเปล่า
2. การสีไล่เสียง
3. การสีเก็บ
4. การใช้นิ้วประ
5. การสะบัดเสียง
6. การพรมนิ้ว
7. การพรมคลึงนิ้ว
8. การสะอึก
9. การควงเสียง
10. การขยี้นิ้ว
11. การขยี้คันชัก
12. รูดนิ้ว
13. การควงนิ้ว
14. การสีแผ่ว - สีตั้ง

ข้อควรคำนึงในทางบรรเลงของซอด้วง มีดังนี้

ความสามารถในการบรรเลงทางเพลงสำหรับซอด้วงต้องเหมาะสมกับลักษณะและบทบาทของซอด้วง ซึ่งจะผสมผสานกลวิธี หรือกลวิธีการบรรเลง มีแนวจังหวะที่ดี คุณภาพเสียงและรสมือที่ดี มีเสียงดังพอดี หนักเบาชัดเจน ไม่เพี้ยน กลมกลืนไพเราะชัดเจน รวมไปถึงการแปรทำนองที่ต้องเหมาะสมกับซอด้วง

2.2 กลวิธีการบรรเลงซออู้

ลักษณะการสีซออู้สามารถแบ่งออกเป็น ดังนี้

- ก. สีคันชัก เข้า-ออก หมายถึงการสีคันชักออกหนึ่งเสียง เข้าหนึ่งเสียง

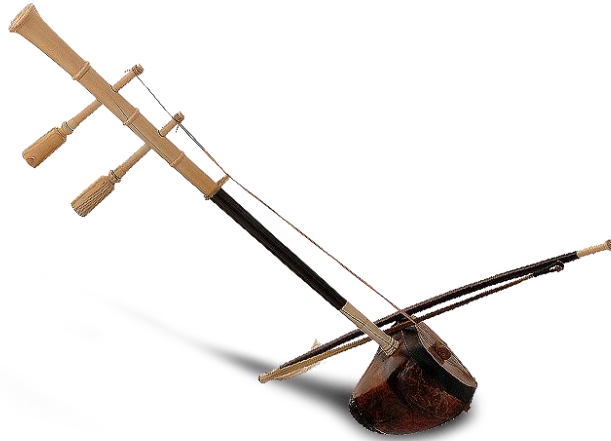
การสีแบบลักคันชัก หมายถึง การสีคันชักออกหรือเข้าตั้งแต่ 2 เสียงขึ้นไปในคันชักใดคันชักหนึ่งเพื่อบังคับให้คันชักเข้าให้ลงในจังหวะฉับ

การเริ่มต้นสีด้วยคันชักออก และเมื่อจบวรรคประโยคต้องจบด้วยคันชักเข้าเสมอ

ข. การใช้นิ้วกดเสียง โดยใช้ปลายนิ้วของนิ้วชี้ กลาง นาง หรือก้อย กดลงบนสายให้ถูกต้องตาม ตำแหน่งเพื่อให้ได้ระดับเสียงต่างๆ

การไล่เสียงตามที่ต้องการด้วยการลงนิ้วบนสายที่ละนิ้ว

กลวิธีการบรรเลงสีซออู้ มีดังต่อไปนี้

1. การสีสายเปล่า
2. การสีไล่เสียง
3. การสีเก็บ
4. การใช้นิ้วประ
5. การสับตเสียง
6. การพรมนิ้ว
7. การพรมคลึงนิ้ว
8. การสะอึก
9. การควงเสียง
10. การขยี้นิ้ว

11. การขยี้คันชัก
12. รูดนิ้ว
13. การควงนิ้ว
14. การสีแผ่ว -สีดัง

ข้อควรคำนึงในทางบรรเลงของซออู้ มีดังนี้

ความสามารถในการบรรเลงทางเพลงสำหรับซออู้ต้องเหมาะสมกับลักษณะและบทบาทของซออู้ ซึ่งจะผสมผสานกลวิธี หรือกลวิธีการบรรเลง มีแนวจังหวะที่ดี คุณภาพเสียงและรสมือที่ดี มีเสียงดังพอดี หนักเบาชัดเจน ไม่เพี้ยน กลมกลืนไพเราะชัดเจน รวมไปถึงการแปรทำนองที่ต้องเหมาะสมกับซออู้

1.3 กลวิธีการบรรเลงจะเข้

ลักษณะการดีดจะเข้สามารถแบ่งออกเป็น ดังนี้

- ก. ดีดไม้เอก ไม้เข้า โดยให้ดีดออก-เข้าสลับกันไปเป็นคู่ตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป และจะต้องไม้ดีดด้วยไม้เข้าเสมอ น้ำหนักของเสียงไม้ดีดนั้นจะต้องเสียงดังเสมอเท่ากัน
- ข. การดีดตกสาย ชนิดการดีดเรียงเสียง ไล่เสียงขึ้นลง ตำแหน่งของนิ้วที่กดบนนมจะต้องชิดนมด้านซ้าย ใช้นิ้วชี้ กลาง นาง ไล่เสียงขึ้น-ลงไปทั้ง 11 นม และดีดได้เสียงชัดเจน

กลวิธีการดีดจะเข้ มีดังต่อไปนี้

1. การดีดเสียงทิง-นอย
2. การดีดเก็บ
3. การดีดรัว(กรอ)
4. การดีดรูด
5. การดีดควบเสียง
6. การสับดีดเสียง
7. การตบสาย
8. การดีดขยี้
9. การดีดปรับ
10. การดีดควบเสียง

ข้อควรคำนึงถึงการดีดจะเข้ มีดังนี้

ความสามารถในการบรรเลงทางเพลงสำหรับจะเข้ต้องเหมาะสมกับลักษณะและบทบาทของ
จะเข้ ซึ่งจะผสมผสานกลวิธี หรือกลวิธีการบรรเลง มีแนวจังหวะที่ดี คุณภาพเสียงและรสมือที่ดี มีเสียงดังพอดี
โปร่งใส ไม่มีเสียงอื่นเจือปน กลมกลืนไพเราะชัดเจน รวมไปถึงการแปรทำนองที่ตรงเหมาะสมกับจะเข้

บทที่ 3

ประวัติและโน้ตเพลงโหมโรงครอบจักรวาล สามชั้น ออกม้าย่อง

3.1 ประวัติเพลงโหมโรงครอบจักรวาล สามชั้น ออกม้าย่อง

เป็นเพลงครูซ้อย สุนทรวาทีน แต่งเมื่อตอนเป็นครูสอนดนตรีวงปี่พาทย์ของพระยาจิรายุมนตรี (เนียม) โดยนำเพลงครอบจักรวาล อัตรา 2 ชั้นมาขยายเป็น 3 ชั้น และยังได้แต่งขยายเพลงม้าย่อง อัตรา 2 ชั้นเป็น 3 ชั้น บรรเลงต่อท้ายอีกเพลงหนึ่ง นิยมใช้เป็นเพลงโหมโรงทั่วไป

3.2 โน้ตสำหรับซอด้วงเพลงโหมโรงครอบจักรวาล สามชั้น ออกม้าย่อง

เพลงโหมโรงครอบจักรวาล สามชั้น ออกม้าย่อง

ท่อน 1

--- ซ	-- ซลท	- มรท	- ล - ซ	- ลดล	ซม - ซ	--- ล	--- ด
--- ม	-- มมม	ซลิซิม	- ร - ด	- ม - ซ	- ล - ด	-- มร	ดร - ม
- ด - ด	--- ร	--- ม	--- ซ	-- ดล	ดซลม	ซิมลิซึ	ลิ้มซึร
ดรมร	ซฟมร	ดรมร	ซฟมร	ซดรม	ฟลซฟ	ดรมลิ	ซึฟมร
มรมม	มซิมม	รดรร	รมรร	ดลดด	ดรดด	มรซึร	มรดล
ซึร รรร	ซึมรม	ลิซึ ซึซึ	รมซึลิ	ซลดร	มรดล	รดลซ	ดลซม
ซึร รรร	ซึมรม	ลิซึ ซึซึ	รมซึลิ	ซิมซึร	มรดล	ซลดร	ดทลซ
ฟฟฟ ซึฟ	มรดซ	ดดด ซด	รมฟซ	ลิฟซึลิ	ซลทด	ทรดท	ดทลซ

กลับต้น

ท่อน 2

ดดดด	- ล - ล	ซซซซ	- ฟ - ฟ	ดดดด	- ฟ - ฟ	ซึลิซึฟ	ซึฟมร
ดดดด	- ซ - ซ	ดดดด	- ร - ร	ซึซึซึ	- ร - ร	มมมม	- ฟ - ฟ
ดดดด	- ล - ล	ซซซซ	- ฟ - ฟ	ดดดด	- ฟ - ฟ	ซึลิซึฟ	ซึฟมร
- ซ - ล	ทด --	รมรด	ทด --	- ซ - ล	ทด --	รมรด	ทด --
รดทด	รมรม	ฟมรม	ฟซึ - ร	มฟ - ด	รม - ท	ดร - ล	ทด --
ซซซซ	- ด - ด	ซซซซ	- ฟ - ฟ	ดดดด	- ฟ - ฟ	ซึลิซึฟ	ซึฟมร
ดดดด	- ท - ท	ดดดด	- ร - ร	ดดดด	- ท - ท	ดรดท	ดทล
ทลซล	ทดรม	(เครื่องตาม)		รซึรม	ดรดท	(เครื่องตาม)	
- ซ - ล	ทด --	รมรด	ทด --	- ซ - ล	ทดรด	ทดรม	รม --

พพพพ	- ซี่ - ซี่	ลิลลิลลิล	- ร - ร	มมมม	- ฟ - ฟ	ซึซึซึซึ	- ลี - ลี
ดดดด	- ซ - ซ	ลลลล	- ฟ - ฟ	ลึฟลึฟ	ชลทช	ทรดท	ดทลช
พพพ ซึฟ	มรดช	ดดด ชด	รμφช	ลึฟลึฟ	ชลทช	ทรดท	ดทลช

กลับต้น

มาย่อง

รμφลึ	ซึฟมร	มรซึร	มรดช	ลทดช	ลรลท	ลชรช	ลทดร
_____	_____	- ซี่ - ร	รร - ม	รดรม	- รรร	_____	_____
ซึลึซึม	ซึมรด	รดมร	_____	ซึมรด	ชดรม	รดชด	รμφช
รμφซึ	ฟซึลท	รมรท	รทลช	ลชทล	ทชลม	ซึมลึซึ	ลึมซึร
มดรม	รซึรม	รดรม	รμφซึ	ลึฟลึ	ชฟมซึ	ฟมรฟ	มรดร
รททท	รททท	รมรท	รทลช	ฟรμφ	ซึมฟซึ	ลึฟลึ	ทชลท
รมรท	รทลช	ทลชล	ทชลท	ลทดร	มรดท	ลชลท	ลทดร
_____	_____	- ซี่ - ร	รร - ม	รดรม	- ฟ - ช	- - - -	- - - -
รμφซึ	ฟซึลท	รมรท	รทลช	ลชทล	ทชลม	ซึมลึซึ	ลึมซึร
ซึซึซึซึ	- ม - ม	รรรร	- ด - ด	รดทด	รดมร	_____	_____
ซึลึซึม	ซึมรด	รดมร	_____	ซึมรด	ชดรม	รดชด	รμφช
รμφซึ	ฟซึลท	รมรท	รทลช	ลชทล	ทชลม	ซึมลึซึ	ลึมซึร
มดรม	รซึรม	รดรม	รμφซึ	ลึฟลึ	ชฟมซึ	ฟมรฟ	มรดร
ซึรมร	ซึฟมร	ดรมร	ซึฟมร	ซึดรม	รμφช	ฟลชฟ	ชฟมร
รดทล	ชร - -	รชลท	ดร - -	ซึดรม	ฟซึ - -	ฟชลท	ดร - -

ลงวา

กลับต้น

รมรท	- ล - ร	- - - ท	- - - ล	- - - ช	- - - ฟ	- - - ม	- - - ร
------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

ซซซซ ซ ซ	- - - ดี่	ซซซซ ซ ซ	- - - ฟ	ดดด ด ด	- - - ฟ	ฟซล ซ ฟ	ม ร - ร
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- ดี่ - -	- - - -	- ฟ - -	- - - -	- ฟ - -	- - - -	- - ร -

ดี่ดี่ดี่ ดี่ ดี่	- - - ท	ดี่ดี่ดี่ ดี่ ดี่	- - - รี่	ดี่ดี่ดี่ ดี่ ดี่	- - - ท	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - ซ
- - - -	- ท - -	- - - -	- รี่ - -	- - - -	- ท - -	ด ร ด ท	ล ซ - -

ท ล ซ ล	ท ด ร ม	(เครื่องตาม)		รี่ ซี่ รี่ มี่	ดี่ รี่ ที่ ดี่	(เครื่องตาม)	
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

ดี่ ซ - ล	ท ดี่ - -	รี่ยี่ มี่ รี่ยี่ ดี่	ท ดี่ - -	ดี่ ซ - ล	ท ดี่ - -	รี่ยี่ มี่ รี่ยี่ ดี่	ท ดี่ - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

ฟฟฟ ฟ ฟ	- - - ซ	ลลล ล ล	- - - ร	มมม ม ม	- - - ฟ	ซซซซ ซ ซ	- - - ล
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- ซ - -	- - - -	- ร - -	- - - -	- ฟ - -	- - - -	- ล - -

ดดด ด ด	- - - ซ	ลลล ล ล	- - - ฟ	ลซฟ ซ ล	ท ดี่ ท รี่	ดี่ ท ล ท	ดี่ ท ล ซ
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- ซ - -	- - - -	- ฟ - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

ฟฟฟ ลซฟ	ม ร ด -	มรด - ด	ร ม ฟ ซ	ลซฟ ซ ล	ท ดี่ ท รี่	ด ท ล ท	ดี่ ท ล
- - - -	- - - ซ	- - - ซ -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

- - - -	- - - -	- ช - ร	ร ร - ม	ร ด ร ม	- ฟ - ช	- - - -	- - - ช
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- ช - -

ร ม ฟ ช	ฟ ช ล ท	รํ ํ รํ ํ ท	รํ ํ ท ล ช	ล ช ดํ ํ ล	ดํ ํ ช ล ม	ช ม ล ช	ล ม ช ร
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

ชชชช ช ช	- - - ม	ร ร ร ร ร	- - - ด	ร ด ท ด	ร ด ม ร	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- ม - -	- - - -	- ด - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

ช ล ช ม	ช ม ร ด	ร ด ม ร	- - - -	ช ม ร ด	ช ด ร ม	ฟ ช ฟ ด	ร ม ฟ ช
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

ร ม ฟ ช	ฟ ช ล ท	รํ ํ รํ ํ ท	รํ ํ ท ล ช	ล ช ดํ ํ ล	ด ช ล ม	ช ม ล ช	ล ม ช ร
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

มรด ร ม	ร ช ร ม	มรด - ด	ร ม ฟ ช	ล ช ฟ ล	ช ฟ ม ช	ฟ ม ร ฟ	ม ร ด ร
- - - -	- - - -	- - ช -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

ร ร ร ม ร	ช ฟ ม ร	ด ร ม ร	ช ฟ ม ร	ช ด ร ม	ร ม ฟ ช	ฟ ล ช ฟ	ช ฟ ม ร
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

3.4 โน้ตสำหรับซออุ้เพลงโหมโรงครอบจักรวาล สามชั้น ออกมาย่อง

เพลงโหมโรงครอบจักรวาล สามชั้น ออกมาย่อง

ท่อน 1

---ซ	-ซลท	-มรท	-ล-ซ	-ลดล	ซม-ซ	---ล	---ด
---ม	-มมม	ซลซม	-ร-ด	-ม-ซ	-ล-ด	--มร	ดริ-ม
มรด-ด	---ร	---ม	---ซ	--ดล	ดซลม	ซมลซ	ลมซร
ดดรด	รดทล	ซซรซ	ลทดร	-ดรม	ฟดฟล	ซดฟล	ซฟมร
มรมม	มซมม	รดรร	รมรร	ดลดด	ดรดด	ลซลล	ลดลล
ซรมร	ลทรม	ลซมซ	รมซล	ซลดร	ลดซร	ลดซล	มซรซ
ซรมร	ลทรม	ลซมซ	รมซล	ซมซร	มรดล	ซลดร	ดทลซ
ฟฟซฟ	มรดซ	ดดซด	รมฟซ	ลฟซล	ซลทด	ทรดท	ดทลซ

กลับต้น

ท่อน 2

ดดดด	-ล-ล	ซซซซ	-ฟ-ฟ	ดดดด	-ฟ-ฟ	ซลซฟ	ซฟมร
ดดดด	-ซ-ซ	ดดดด	-ร-ร	ซซซซ	-ร-ร	มมมม	-ฟ-ฟ
ดดดด	-ล-ล	ซซซซ	-ฟ-ฟ	ดดดด	-ฟ-ฟ	ซลซฟ	ซฟมร
--ดซ	-ลทด	--รม	รดทด	--ดซ	-ลทด	--รม	รดทด
รดทด	รมรม	ซมรม	ฟซฟซ	-รมฟ	-ดรม	-ทดร	-ลทด
ซซซซ	-ด-ด	ซซซซ	-ฟ-ฟ	ดดดด	-ฟ-ฟ	ซลซฟ	ซฟมร
ดดดด	-ท-ท	ดดดด	-ร-ร	ดดดด	-ท-ท	ดรดท	ดทลซ
(เครื่องนำ)		ทลซล	ทดรม	(เครื่องนำ)		มซรม	ดรดท
--ดซ	-ลทด	--รม	รดทด	--ดซ	-ลทด	รมรด	รมรม
ฟฟฟฟ	-ซ-ซ	ลลลล	-ร-ร	มมมม	-ฟ-ฟ	ซซซซ	-ล-ล
ดดดด	-ซ-ซ	ลลลล	-ฟ-ฟ	ลฟซล	ซลทด	ทรดท	ดทลซ
ฟฟซฟ	มรดซ	ดดซด	รมฟซ	ลฟซล	ซลทด	ทรดท	ดทลซ

กลับต้น

ม้าย่อง

รมชล	ชฟมร	มรชด	มรดช	ทลชรรช	รชลท	ลชลท	ลทดร
		-ช-ร	รร-ม	รดรม	-รรร		
ชลชม	ชมรด	รดมร		ชมรด	ชดรม	รดชด	รมฟช
รมลช	ทลรท	ชลทร	ชทลช	ลชดล	ดชลม	ชมลช	ลมชร
มรดชด	รชรรม	รดชด	รมฟช	ลชพล	ชฟมช	ฟมรฟ	มรดร
รททท	รชลท	รมชล	รทลช	ฟมรม	ฟชลช	ทลชล	ทชลท
รมรท	รทลช	ทลชล	ทชลท	ชลทล	ชลท-	ร-ชล	รทลช
		-ช-ร	รร-ม	รดรม	-ฟ-ช		
รมลช	ทลรท	ชลทร	ชทลช	ลชดล	ดชลม	ชมลช	ลมชร
ชชชช	-ม-ม	รรรร	-ด-ด	รดทด	รดมร		
ชลชม	ชมรด	รดมร		ชมรด	ชดรม	รดชด	รมฟช
รมลช	ทลรท	ชลทร	ชทลช	ลชดล	ดชลม	ชมลช	ลมชร
มรดชด	รชรรม	รดชด	รมฟช	ลชพล	ชฟมช	ฟมรฟ	มรดร
รรมร	ชฟมร	ดรมร	ชฟมร	ชดรม	รมฟช	ฟลชฟ	ชฟมร

ลงวา

กลับต้น

รมรท	-ล-ร	---ท	---ล	---ช	---ฟ	---ม	---ร
------	------	------	------	------	------	------	------

บทที่ 4

ประวัติและโน้ตเพลงตับลมพัดชายเขา สามชั้น

4.1 ประวัติเพลงตับลมพัดชายเขา สามชั้น

เพลงตับ นายมนตรี ตราโมท ได้นำเพลงจังหวัดระยองสามชั้นมาเรียบเรียง เป็นเพลงตับขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2474 เรียกว่า เพลงตับลมพัดชายเขา เป็นลักษณะตับมี 4 เพลง โดยนำบทร้องจากละครต่างๆ ดังนี้

1. เพลงลมพัดชายเขา ใช้บทร้องจากเรื่องอิเหนา
2. เพลงลมหวน ใช้บทร้องจากเรื่องขุนช้างขุนแผน
3. เพลงแขกมอญบางช้าง ใช้บทร้องจากเรื่องอิเหนา
4. เพลงเหราเล่นน้ำ ใช้บทร้องจากเรื่องขุนช้างขุนแผน

4.2 โน้ตสำหรับขอด้วงเพลงตับลมพัดชายเขา สามชั้น

เพลงตับลมพัดชายเขา สามชั้น

เพลงลมพัดชายเขา สามชั้น

ท่อน 1

---ม	-ชชช	---ล	-ชชช	ทร-ม	-ช-ล	ทลรท	-ล-ช
ทลชลท	-ด-ร	-มชร	มรดช	-ร-ช	-ล-ท	ลชลท	-ด-ร
ลทลล	ทรทท	รมรร	มชมม	ชรมร	ชมรด	ชลทด	รดทล
รมรท	รทลช	ฟมรม	ฟชลท	ลทดร	มรดท	ลชลท	ลทดร
ลทลฟ	ลฟมร	ลทดร	ดรมฟ	มรลท	รทลฟ	ทลฟม	ลฟมร
ชลชม	ลชมร	ชมรด	มรดช	ลทรช	ลรลท	ลชลท	ลทดร
ลทรล	ทลรท	มรทร	มรชม	ชลชม	ชมรด	ชลทด	รดทล
รมรท	รทลช	ทลชล	ทลรท	ลทรม	ชมรท	มรทล	รทลช

กลับต้น

ท่อน 2

---ม	-ชชช	---ล	-ชชช	ทร-ม	-ช-ล	ทลรท	-ล-ช
ชลทด	รดทล	รทลช	ทลชม	ชรมร	ลทรม	ลชมช	รมชล
ลชลล	ลทลล	ทลชล	ทลชม	ชรมร	ลทรม	ลชมช	รมชล
รมฟช	ฟชลท	รมรท	รทลช	ฟรมฟ	ชมฟช	ลฟชล	ทชลท
รทลท	ลชลช	ทลชล	ชมชม	ลชมช	มรมร	ชมรม	รทรท

ชลดต	รดทล	รทลช	ทลชม	ชรมร	ลทรม	ลชมช	รมชล
ลชลด	ลทลล	ทลชล	ทลชม	ชรมร	ลทรม	ลชมช	รมชล
รมฟช	ลชฟม	ฟชลช	ฟมรท	ลลทล	ทลรท	รรมร	มรชม
มรมฟ	มลมฟ	มรมฟ	มฟชล	รมรท	รทลช	รมฟช	ลชฟม

กลับต้น

เพลงแขกมอญบางช้าง สามชั้น

ท่อน 1

---ม	-ชชช	---ล	-ชชช	ทร-ม	-ช-ล	ทลรท	-ล-ช
ทลชลด	-ด-ร	-มชร	มรดช	-ร-ช	-ล-ท	ลชลด	-ด-ร
มรมม	มวम्म	ชลชม	ชมรด	ทชลด	ดลทด	รทดร	มดรม
-ดรม	รมชล	ดรดช	ดลชม	ชมรด	ชดรม	ชลชม	ชมรด
มรมม	มวम्म	ชลชม	ชมรด	มดรม	ชมรด	ชลดท	รดทล
รมรท	รทลช	ทลชล	ทลรท	ลทรม	ชมรท	มรทล	รทลช

กลับต้น

ท่อน 2

---ล	-ททท	---ร	-ททท	รทลช	ทลชม	ลชมร	ชมรท
ลลทล	ทลรท	รรมร	มรชม	ลชทล	ทชลด	ชมลช	ลมชร
ฟมรม	ฟชลด	ชลดท	รทลช	ฟรมฟ	ชมฟช	ลฟชล	ทชลด
ลชลด	ลทรม	ชลชม	ชมรท	รทลช	ทลรท	ชลดท	รทลช

กลับต้น

ท่อน 3

---ม	-ชชช	---ล	-ชชช	ดรดล	ดลชฟ	ดรมฟ	ชฟมร
ชลชม	ชมรด	มรดร	มรชม	รมฟช	ลชฟม	รดรม	รมฟช
ชฟชช	ชลชช	ฟมฟฟ	ฟชฟฟ	มรมม	มชम्म	รดรร	รมรร
ชลชม	ชมรด	มรดร	มรชม	รมฟช	ลชฟม	รดรม	รมฟช
ดรดช	ดลชฟ	มรดร	มฟชล	ชลดร	มรดล	รดลช	ดลชฟ
มดรม	รมฟช	ลชดช	ลชฟม	ชมรด	ชดรม	ชลชม	ชมรด

กลับต้น

เพลงลมหวน สามชั้น

ท่อน 1

---ม	-ซซซ	---ล	-ซซซ	ทร-ม	-ซ-ล	ทลรท	-ล-ซ
ทลซลท	-ด-ร	-มซร	มรดช	-ร-ซ	-ล-ท	ลชลท	-ด-ร
---ม	-มมม	ชลชม	ชมรด	ชดรม	ชมรด	ชลทต	รดทล
รททท	ชลทล	ทลซฟ	มฟชล	ทชลท	ดมรด	ชลทต	รดทล
---ท	-ททท	รรมท	รทลช	ฟรมฟ	ชมฟช	ลฟชล	ทชลท
รรมท	รทลช	ฟมรม	ฟชลท	ลทดร	มรดท	ลชลท	ลทดร
---ม	-มมม	ชลซร	ชมรท	ทชลท	ดลทต	รทดร	มดรม
รดรม	รมชล	ดรดช	ดลชม	ชมรด	ชดรม	ชลชม	ชมรด
มรมม	มชมม	ชลซร	ชมรด	มดรม	ชมรด	ชลทต	รดทล
รรมท	รทลช	ฟมรม	ฟชลท	ลทรม	ชมรท	มรทล	รมลช

กลับต้น

ท่อน 2

-มรท	มรทล	รทลช	ทลชม	ชมรม	ลทรม	ลชมช	รมชล
ทลซลท	มดรด	ชลทต	รดทล	รรมท	มรทล	รทลช	ทลชม
ชลวม	ชมรท	ลชลท	ลทรม	ชมรม	ลทรม	ลชมช	รมชล
รรมท	รทลช	ทลชล	ทชลท	ลทรม	ชมรท	มรทล	รทลช
รรมร	ดทลท	(เครื่องตาม)		รรมร	ดทลท	(เครื่องตาม)	
ชมรม	ลทรม	ลชมช	รมชล	รมฟช	ฟชลท	มรทล	รทลช

กลับต้น

เพลงเทราเล่นน้ำ สามชั้น

---ล	---ท	---ร	---ม	รท-ร	-ม-ซ	-ทลช	-ม-ร
ซ-ซลท	-ด-ร	-ม-ร	-ด-ซ	ลชฟม	รชลท	ดทลท	ดรมร
ลทลล	ทรทท	มรทร	มรชม	ลชทล	ทชลม	ชมลช	ลมชช
ฟมรด	รมฟช	ฟมรม	ฟชลท	ลทรม	ชมรท	มรทล	รทลช
รรมร	มชมม	ชลชช	ลทลล	ชลชช	ลทลล	ทรทท	รรมร
รรมท	รทลช	ทลชล	ทลรท	ลทรม	ชมรท	มรทล	รทลช
ชทรม	รชรม	รทรม	รมชล	ชลทต	รดทล	รทลช	ทลชม
ทลซลท	ลทรม	ชลชม	ชมรท	ทลซลท	ลทรม	รมชล	ชฟมร

กลับต้น

4.3 โน้ตสำหรับจะเข้เพลงตับลมพัดชายเขา สามชั้น

เพลงตับลมพัดชายเขา สามชั้น

เพลงลมพัดชายเขา สามชั้น

ท่อน 1

- - - ม	ช ช ช ช	- - - ล	ช ช ช ช	- ท ร ม	- ช - ล	ท ล รื ท	- ล - ช
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

- - ชลท	- ดั - รื	มืมื ชื รื	มื รื ดั ช	- ร - ช	- ล - ท	ล ช ล ท	- ดั - รื
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

ล ท ลลล	ท ร ททท	รื มื รืรื	มื ชื มืมื	ชื รื มื รื	ชื มื รื ดั	ช ล ท ด	ร ด ท ล
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

รื มื รื ท	รื ท ล ช	ฟ ม ร ม	ฟ ช ล ท	ล ท ดั รื	มื รื ดั ท	ล ช ล ท	ล ท ดั รื
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

ล ท ล ฟ	ล ฟ ม ร	- - - ร	ด ร ม ฟ	มื รื ล ท	รื ท ล ฟ	ทลฟม	ล ฟ ม ร
- - - -	- - - -	ล ท ด -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

ช ล ช ม	ล ช ม ร	ม ร ช ด	ม ร ด -	- - - -	- - ล ท	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - ช	ท ล ร ช	- ช - -	ล ช ล ท	ล ท ด ร
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	ร - - -	- - - -	- - - -

ร ม ร ร	ม ช ม ม	ช ล ช ช	ล ท ล ล	ช ล ช ช	ล ท ล ล	ท รื ท ท	รื ม รื รื
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

ชื ม รื ท	รื ท ล ช	ฟ ม ร ม	ฟ ช ล ท	ล ท รื ม	ชื ม รื ท	ม รื ท ล	รื ท ล ช
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

- - ร ม	ร ช ร ม	ร - ร ม	ร ม ช ล	ช ล ท ด	รื ด ท ล	รื ท ล ช	ท ล ช ม
ช ท - -	- - - -	- ท - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

- - - -	- - - ม	ชชช ช ม	ช ม ร -	- - - -	- - ร ม	ร ม ช ล	ช ม ช ร
ทลช ล ท	ล ท ร -	- - - -	- - - ท	ทลช ล ท	ล ท - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

กลับต้น

4.4 โน้ตสำหรับซอด้วงเพลงตับลมพัดชายเขา สามชั้น

เพลงตับลมพัดชายเขา สามชั้น

เพลงลมพัดชายเขา สามชั้น

ท่อน 1

- - - ม	- ชชช	- - - ล	- ชชช	- ทรม	- ช - ล	ทลรืท	- ล - ช
ทลช ลท	- ด - รื	ดรม ชร	มรดช	- ร - ม	ด มช ลท	- ล - ท	- ด - รื
ชลทล	รืทลท	มรทร	มรชม	ชลชช	ชมรด	ทลชด	รืดทล
รมรท	รทลช	ทลชล	ทลรืท	ลทดรี	มรดท	ลชชช	ลทดรี
ลลลฟ	ลฟมร	ลลลร	ลรมฟ	รืรืรืท	รืทลฟ	ทลฟม	ลฟมร
ชลชม	ลชมร	มรชด	มรดช	รรรช	รืชรืท	รชรืช	ลทดรี
ลทรีล	ทลรืท	มรชช	มรชม	ชลชช	ชมรด	ทลชด	รืดทล
รมรท	รืทลช	ทลชล	ทลรืท	ลทรม	ทรีลท	ชลทล	รืทลช

กลับต้น

ท่อน 2

- - - ม	- ซซซ	- - - ล	- ซซซ	- ทรม	- ซ - ล	ทลรืท	- ล - ซ
ซลทดี	ซดีทล	ทรีซดี	ทลซม	รรมร	มมซม	ซซลซ	ลลทล
ลซลล	ลทลล	ทรีซดี	ทลซม	ซรรม	มรซม	ซมลซ	ลซทล
รมลซ	ทลรืท	ซลทรี	ซทลซ	ฟรมฟ	ซทลซ	ทลซล	ทซลท
รืทลท	ลซลซ	ทลซล	ซมซม	ลซมซ	มรมร	ซมรรม	รืทรีท
ซลทดี	ซดีทล	ทรีซดี	ทลซม	รรมร	มมซม	ซซลซ	ลลทล
ลซลล	ลทลล	ทรีซดี	ทลซม	ซรรม	มรซม	ซมลซ	ลซทล
รมลฟซ	ลซฟม	ฟซลซ	ฟมรท	ลลทล	ททรท	รรมร	มมซม

กลับต้น

เพลงแขกมอญบางช้าง สามชั้น

ท่อน 1

- - - ม	- ซซซ	- - - ล	- ซซซ	- ทรม	- ซ - ล	ทลรืท	- ล - ซ
ทลซ ลท	- ดี - รื	ดรัม ซร	มรดซ	- ร - ม	ดี มซ ลท	- ล - ท	- ดี - รื
- - - ม	- มมม	ซลซร	ซมรด	มรดล	ดลรืดี	มรดร	มรซม
ซดรัม	รมลซ	ดีรืดีซ	ดีลซม	ซมรด	ซดรัม	ซลซม	ซมรด
มรम्म	มซมม	ซลซซ	ซมรด	มดรัม	ซมรด	ซลรืดี	ซดีทล
รมลรท	รืทลซ	ทลซล	ทลรืท	ลทรม	ทรีลท	ซลทล	รืทลซ

กลับต้น

ท่อน 2

- - - ล	- ททท	- - - ร	- ททท	ซทลซ	ทลซม	ลซมร	ซมรท
ลทลล	รืททท	รมลซ	ซมมม	ลซทล	ทซลม	ซมลซ	ลมลซ
ฟมรรม	ฟซลท	ซลทล	รืทลซ	ฟมรรม	ซทลซ	ทลซล	ทลรืท
ทลซ ลท	ลทรม	ซลซร	ซมรท	รืทลซ	ทซลท	ซลทล	รืทลซ

กลับต้น

ท่อน 3

--- ฟ	- ชชช	--- ล	- ชชช	ด้ร้ดล	ดลชฟ	ดรมล	ชฟมร
ชลชม	ลชมร	มรชด	มรดช	รรรช	ร้ชร้ท	รชร้ช	ลทด้ร้
ชฟชช	ชลชช	ฟมฟฟ	ฟชฟฟ	มรมม	มฟมม	รดรร	รมรร
ชลชม	ลชมร	มรชด	มรดช	รรรช	ร้ชร้ท	รชร้ช	ลทด้ร้
ด้ร้ดล	ดลชฟ	มรชร	มฟชล	ชลด้ร้	ลด้ชด	ลด้ชล	ฟชรฟ
มรด รม	รมฟช	ลชด้ช	ลชฟม	ชมรด	ชดรม	ชลชม	ชมรด

กลับต้น

เพลงลมहन สามชั้น

ท่อน 1

--- ม	- ชชช	--- ล	- ชชช	- ทรม	- ช - ล	ทลร้ท	- ล - ช
ทลช ลท	- ด้ - ร้	ดรม ชร	มรดช	- ร - ม	ด้ มช ลท	- ล - ท	- ด้ - ร้
--- ม	- มมม	ชลชร	ชมรด	ชดรม	ชมรด	ชลร้ด	ชด้ทล
ทรทท	ลทลล	ทลชฟ	มฟชล	ทลช ลท	ดมรด	ชลร้ด	ชด้ทล
--- ท	- ททท	รมรท	รทลช	ฟรมฟ	ชมฟช	ลฟชล	ทชลท
รมรท	ร้ทลช	ทลชล	ทลร้ท	ลทด้ร้	มรดท	ลชลท	ลทด้ร้
มรมม	มชมม	ชลชร	ชมรท	ทชลท	ดรมม	รดชด	ทลชม
ชลทด้	ชด้ทล	ทด้ร้ด	ทลชม	ชมรด	ชดรม	ชลชร	ชมรด
--- ม	- มมม	ชลชร	ชมรด	ชดรม	ชมรด	ชลร้ด	ชด้ทล
รมรท	ร้ทลช	ทลชล	ทลร้ท	ลทรม	ทลท	ชลทล	ร้ทลช

กลับต้น

ท่อน 2

- ร้ - ท้	ลช - ล	ร้ทลช	ทลชม	รรมร	มรชม	ลชมช	รมชล
ทชลท	ด้ร้ดล	ร้ดลชด	ร้ดลท	ร้ร้ร้ท	ลร้ทล	ทททช	มลชม
ชลชม	ชลชร	มรทร	มรชม	ชรมร	มรชม	ชมลช	ลชทล
รมรท	ร้ทลช	ทลชล	ทลร้ท	ลทรม	ทลท	ชลทล	ร้ทลช
(เครื่องนำ)		รรมร	ดทลท	(เครื่องนำ)		รมชล	ร้ทลช
รมรท	ร้ทล -	ช - รช	ร้ชลท	- - รม	ชลทล	ทลชม	ชทลช

กลับต้น

เพลงเทราเล่นน้ำ สามชั้น

--- ม	- ซซซ	--- ล	- ซซซ	- ทรม	- ซ - ล	ทลรืท	- ล - ซ
ทลซ ลท	- ตี - รื	ดรัม ซร	มรดซ	- ร - ม	ตี มซ ลท	- ล - ท	- ตี - รื
ลทลล	ทรีทท	รมรร	มซมม	ลซทล	ทซลม	ซมลซ	ลมซร
ฟมรล	รมฟซ	ฟมรซ	รืซลท	ลทรม	ทรีลรี	ทลซล	รืทลซ
รมรร	มซมม	ซลซซ	ลทลล	ซลซซ	ลทลล	ทรีทท	รมรร
รมรท	รืทลซ	ทลซล	ทลรืท	ลทรม	ทรีลท	ซลทล	รืทลซ
รทรม	รซรม	รทรม	รมซล	ซลทตี	ซตีทล	ทตีรืตี	ทลซม
ทซลท	ลทรม	ฟซลซ	ฟมรท	ลซลท	ลทรม	ฟซฟล	ซฟมร

กลับต้น

บทที่ 5

ประวัติและโน้ตเพลงดับวิวาท์พระสมุทร สองชั้น

4.1 ประวัติเพลงดับวิวาท์พระสมุทร สองชั้น

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ล้นเกล้าฯ รัชกาลที่ 6 ทรงพระราชนิพนธ์แปลละครฝรั่งเรื่องหนึ่งไว้ให้ชื่อว่า วิวาท์พระสมุทร เป็นบทละครพูดสลักรำมีทั้งบทร้องและบทเจรจา ทรงพระราชนิพนธ์เมื่อ พ.ศ. 2461 เนื้อเรื่องได้เค้ามาจากนิยายกรีกเก่าเชื่อว่า ถ้าใช้หญิงงามถวายแด่พระสมุทรจะช่วยให้ชาวเมืองพ้นภัยจากทะเล จุดมุ่งหมายในพระราชนิพนธ์ ก็เพื่อพระราชทานแก่คณะเสือป่า กองเสนาหลวงรักษาพระองค์ จัดแสดงเก็บเงินบำรุง ราชนาวิสมาคม แห่งกรุงสยาม ณ พระราชวังสนามจันทร์

4.2 โน้ตสำหรับซอด้วงเพลงดับวิวาท์พระสมุทร สองชั้น

เพลงดับวิวาท์พระสมุทร สองชั้น ซอด้วง

เพลงคลื่นกระทบฝั่ง สองชั้น

ท่อน 1

---ด	-ดดด	-ซ-ล	-ซ-ด	-ซ-ล	-ด-ร	-ม-ร	ชมมม
----	ชมมม	ชมรด	-ร-ม	-ร-ร	---ม	---ซ	---ล
--ซล	ดมรด	-ล-ด	----	ซลดร	ดทลช	---มรด	รมฟช
----	---ซ	-ซซซ	-ซ-ซ				

กลับต้น

ท่อน 2

-ม-ม	---ร	---ด	---ล	----	ซลดร	มมชร	มรดล
-ด-ด	---ฟ	---ซ	---ล	-ม-ม	---ร	---ด	---ล
--ซล	ดมรด	-ล-ด	----	ซลดร	ดทลช	---มรด	รมฟช
----	---ซ	-ซซซ	-ซ-ซ				

กลับต้น

เพลงบังใบ สองชั้น

ท่อน 1

---ด	---ท	---ด	---ร	-ซ-ล	-ซ-ร	มดรม	รมฟช
ลฟชล	ดลชฟ	ซลชฟ	ซฟมร	----	---ร	-รรร	-ร-ร

กลับต้น

ท่อน 2

-ม-ม	---ร	-ท-ร	-ม-ช	-มรท	รทลช	ทลชล	ทชลท
ลทรม	ชมรท	มรทล	รทลช	ลทรม	รมชล	รทลช	ทลชม
----	-ร-ม	-ร-ล	ชชชช	รมรท	รทลช	ทลชล	ทลรท
-ร-ม	-ร-ท	---ล	---ช				

กลับต้น

เพลงแขกสาหร่าย สองชั้น

ท่อน 1

---ด	-ดดด	-ม-ร	-ดดด	มดรม	ชมรด	ชลทด	รดทล
-ทรล	ทลวฟ	มรมฟ	มฟชล	ทลชล	ทดรด	ทลชล	ทดรม
ชดรม	รมฟช	ฟลชฟ	ชฟมร	ลทลล	ทรทท	มรทร	มรชม
ชลชม	ชมรท	ลชลท	ลทรม	รท-ร	-ม-ช	-ทลช	-ม-ร

กลับต้น

ท่อน 2

---ม	-มมม	ชลชร	ชมรท	ลลทล	ททรท	รรมร	มชมม
รทรร	รรมร	ลชลล	ลทลล	-ทรล	ทลชม	รทรม	รมชล
ลทลล	ทรทท	รรมร	มชมม	รมชล	ทลชม	ลชมร	ชมรท
รทรร	รรมร	ลชลล	ลทลล	--ชล	ทร--	ทลชม	-ช-ล

กลับต้น

ท่อน 3

---ท	-รรร	---ม	-รรร	-ม-ร	-ท-ร	-ช-ร	-ม-ช
รมฟช	ฟชลท	รมรท	รทลช	--มร	มรมร	--มร	มรมร
--มร	มร--	มรมช	-ล-ท	----	----	ทลชล	ทชชช
ทลชล	รททท	ทลชล	-ท-ร	----	----	ทลชล	รททท
----	---ท	---ร	-ม-ช	--ลล	ทลชม	ชมรท	รลทร
-ทรม	รมชล	-ทรล	ทลชม	รทรช	-ล-ท	รมรท	-ล-ช

กลับต้น

4.3 โน้ตสำหรับจะเข้เพลงตับลมพัดชายเขา สามชั้น

เพลงตับวิวาท์พระสมุทร สองชั้น

เพลงคลื่นกระทบฝั่ง สองชั้น

ท่อน 1

---ดี	-ดีดีดี	-ช-ล	-ช-ดี	-ช-ล	-ดี-ริ	-มี-ริ	ซึ่มมีมี
----	----	----	----	----	----	----	----
----	----	----	----	----	----	----	----

----	ซึ่มมีมี	ซึ่มริดี	-ริ-มี	-ริ-ริ	---มี	---ช	---ล
----	----	----	----	----	----	----	----
----	----	----	----	----	----	----	----

--ชล	ดีมีริดี	-ล-ดี	----	ชลดริ	ดีทลช	-มรด	รมฟช
----	----	----	----	----	----	----	----
----	----	----	----	----	----	----	----

----	---ช	ชชชชช	----ช
----	----	----	
----	----	----	-ช--

กลับต้น

ท่อน 2

---มี	---ริ	---ดี	---ล	---	ชลตรี	-มีริ	มีริดี
---	---	---	---	---	---	---	---
---	---	---	---	---	---	---	---

-ดี-ดี	---ฟ	---ช	---ล	-มี-มี	---ริ	---ดี	---ล
---	---	---	---	---	---	---	---
---	---	---	---	---	---	---	---

--ชล	ดีมีริดี	-ล-ดี	---	ชลตรี	ดีทลช	-มรด	รมฟช
---	---	---	---	---	---	---	---
---	---	---	---	---	---	---	---

---	---ช	ชชชชช	---ช
---	---	---	---
---	---	---	-ช--

กลับต้น

ทลชล	รืททท	ทลชล	-ท-รื	----	----	-ช-ล	รืททท
----	----	----	----	----	----	----	----
----	----	----	----	----	----	----	----

----	---	---ร	-ม-ช	--ลล	ทลชม	ชมร-	----
----	---ท	----	----	----	----	---ท	รลทร
----	----	----	----	----	----	----	----

---ม	รมชล	ททรืล	ทลชม	-ร-ช	-ล-ท	รืมรืท	-ล-ช
ชทร-	----	----	----	----	----	----	----
----	----	----	----	----	----	----	----

กลับต้น

4.4 โน้ตสำหรับซออู้เพลงตับลมพัดชายเขา สามชั้น

เพลงตับวิวาท้พระสมุทร สองชั้น ซออู้

เพลงคลื่นกระทบฝั่ง สองชั้น

ท่อน 1

--- ดี่	- ดี่ดี่	- ช - ล	- ช - ดี่	ดรม ชล	- ดี่ - รื	- ม - ร	ชมมม
----	ชมมม	ชมรด	- ร - ม	ชรรร	ลทรืม	ลชชช	รมชล
ดี่ลชล	ดมรด	- ล - ดี่	----	ชลดี่	ดี่ลทช	--- ด	รมฟช
----	---- ช	- ชชช	- ช - ช				

กลับต้น

ท่อน 2

--- ม	--- ร	--- ด	--- ล	----	ซลตรี	ดรัม ซร	มรดล
--- ดี่	--- ฟ	--- ซ	--- ล	รมชม	ลชมร	ชมรด	มรดล
ดัลซล	ดมรด	- ล - ดี่	----	ซลตรี	ดัลทซ	--- ด	รมฟซ
----	--- ซ	- ซซซ	- ซ - ซ				

กลับต้น

เพลงบังใบ สองชั้น

ท่อน 1

--- ดี่	--- ท	--- ดี่	- รั --	- ซ - ล	- ซ - ร	--- ม	- ฟ - ซ
ลฟซล	ดัลซฟ	ดรัมฟ	ซฟมร	--- ซ	ลทตรี	- รัรัรั	- รั - รั

กลับต้น

ท่อน 2

--- มี่	--- รั	- ท - รั	- มี่ - ซึ	รมรท	รัทลซ	ทลซล	ทซลท
ลทรม	ทรัลรั	ทลซล	รัทลซ	ลทรม	รมซล	ทลซล	ทลชม
----	- ร - ม	- ร - ล	ซซซซ	รมรท	รัทลซ	ทลซล	ทซลท
- รั - มี่	- รั - ท	--- ล	---- ซ				

กลับต้น

เพลงแขกสาหร่าย สองชั้น

ท่อน 1

- - - คี	- คีคคี	- ม- ร	- คีคคี	มดรม	- ร - ด	- มรด	- ท - ล
- ทรีล	ทลชฟ	มรชร	มฟชล	ทลชล	ทคคีคคี	ชลทคคี	รีมิมมี
ชดรม	ฟคฟล	ชคฟล	ชฟมร	ลลทล	ทรีทท	รรมร	มมชม
ชลชร	ชมรท	ลชลท	- ร - ม	รท - ร	- ม- ช	- - ทลช	- ม - ร

กลับต้น

ท่อน 2

- - - ม	- มมม	ชลชร	ชมรท	ลลทล	ททรีท	รรมร	มมชม
รทรร	รรมร	รีทลช	ลทชล	รีทรีล	ทลชม	- ทรม	รมชล
รมชล	ทลรีท	รีทลช	ทลชม	รมชล	ทลชม	รมชล	ทชลท
รทรร	รรมร	รีทลช	ลทชล	- - ชล	ทรี - -	ทลชม	- ช - ล

กลับต้น

ท่อน 3

- - - ท	- รรรร	- - - ม	- รรรร	- ม - ร	- ท - ร	- ช - ร	- ม - ช
- ร - ช	- ล - ท	รรมรท	- ล - ช	- - มร	มรมร	- - มร	มรมร
- - ม ร	ม ร - -	มรมช	- ล - ท	- - - -	- - - -	ทลชล	ทชชช
ทลชล	รีททท	ทลชล	- ท - รี	- - - -	- - - -	- ช - ล	รีททท
- - - -	- - - ท	- - - ร	- ม - ช	- - ลล	ทลชม	ชมรท	- ลทรี
- ทรม	รมชล	ทรีชคคี	ทลชม	- ร - ช	- ล - ท	- มรีท	- ล - ช

กลับต้น

บทที่ 6

ประวัติและโน้ตเพลงตับมอญกละ สองชั้น

4.1 ประวัติเพลงตับมอญกละ สองชั้น

เพลงตับ เรียกตับมอญกละ เพลงต่างๆในตับ เป็นเพลงที่มีทำนองและสำเนียงมอญแท้ๆ นอกจากนั้นยังมีเพลงมอญปนไทย (นักดนตรีแต่งใหม่) คณะละครเจ้าพระยามหินทรศักดิ์ธำรง (เพ็ญ เพ็งกุล) ได้นำมาร้องประกอบการแสดงละคร เวลายกทับมอญก่อนผู้อื่น ต่อมาได้มีวงปี่พาทย์หลายวงได้รวบรวมและเรียบเรียงทำนองใหม่ให้เข้าเป็นชุดเพลงตับ สำหรับร้องเป็นเพลงลูกบท ลำดับเพลงจะผิดแผกแตกต่างกันไป อย่างไรก็ตามเพลงตับมอญกละที่นิยมนำมาขับร้องมากที่สุดคือ เพลงตับซึ่งพระยาเสนาะดุริยาง (แช่ม สุนทร วาทิน) เป็นผู้เรียบเรียงขึ้น

4.2 โน้ตสำหรับขอด้วงเพลงตับมอญกละ สองชั้น

เพลงตับมอญกละ สองชั้น

ท่อน 1/3

-ช-ล	-ท-ด	--รม	-ร-ม	-ช-ด	รม-ร	-ด-ม	-ร-ช
---ด	รม-ร	-ด-ท	-ล-ร	----	---ร	-รรร	-ร-ร
-มรด	รมรม	ชมรด	-ร--	ชมรด	รมรม	ชมรด	ร---
(: -ดดด	รม-ร	-ด-ท	-ล-ท	--ลช	ลทลช	---ช	-ชชช :)
-ร-ม	-ช-ล	-ท-ม	-ร-ม	--รท	---ท	-ททท	-ท-ท
----	-ช-ล	ทลชม	ทช--	ทลชม	รมชล	ทลชม	-ช--
ทลชม	รมชล	ทลชม	ชช--	รรรร	-ช-ร	ดทลท	ดร-ช

กลับต้น

ท่อน 2/4

---ด	---ท	---ด	---ร	---ม	-รรร	มรชด	-ร-ม
--ชม	-ร-ด	---ท	---ด	--รม	-ร-ม	ชมรด	-ร-ด
----	---ด	-ดดด	-ด-ด	-มรด	รดทล	ทลชล	ทช--
-มรด	รดทล	ทลชล	ทช--	---ล	---ล	---ล	---ร
----	----	ชมรท	-ล-ช	ทลชม	รมชล	ทลชม	-ช--
ทลชม	รมชล	ทลชม	ชช--	รรรร	-ช-ร	ดทลท	ดร-ช

กลับต้น

ท่อน 5

(: รพชท	-ด-ร	-ด-ร	-ฟ--	-ทดร	พรดท	--ลท	-ด-ช
--ลท	รทลช	-ฟ-ช	---- :)	(: -ช-ร	-มฟช	--รม	ฟช--
ลฟลช	-ฟ-ร	--ชร	ลชฟร	--ดร	พรดท	----	---- :)
(: -ดดด	-ร-ด	-ท-ล	-ช--	ทล-ท	รทลช	ทลชม	ชม--
ชมรม	ชมลช	--รม	-ช-- :)	ทลชม	รมชล	ทลชม	-ช--
ทลชม	รมชล	ทลชม	ชช--	รรรร	-ช-ร	ดทลท	ดร-ช

กลับต้น

ท่อน 6

(: -ดดด	-ร-ม	-ร-ช	-ม-ร	มรดท	ลทดร	-ด-ม	รรรร :)
ชมรท	รทลช	ทลชล	ทชลท	ลทรม	ชมรท	มรทล	รทลช
ทลชม	รมชล	ทลชม	-ช--	ทลชม	รมชล	ทลชม	ชช--
รรรร	-ช-ร	ดทลท	ดร-ช				

กลับต้น

ท่อน

(: -ช-ม	-ร-ช	---ร	-รรรร	-ม-ช	-ม-ร	ชมรด	มรดท
-มรท	รทลช	รมฟช	ฟชลท	ลทรม	ชมรท	มรทล	รทลช
ทลชม	รมชล	ทลชม	-ช--	ทลชม	รมชล	ทลชม	ชช--
รรรร	-ช-ร	ดทลท	ดร-ช				

กลับต้น

ท่อน 8

---ร	---ช	---ร	---ท	---(ทล)ช	-ล-ท	-ด--	ม(ช)ม-ร
---ร	-รรรร	มดมร	-ด-ท	---(ทล)ช	-ล-ท	-ร--	ม(ช)ม-ล
----	----	---ร	---ร	---ด	--มร	----	----
----	-ม-ช	--ลช	ล(ม)ช	----	-ม-ช	--ลช	ล(ม)ช
-ทลท	รทลว	-ม-ช	----	ทลชม	รมชล	ทลชม	-ช--
ทลชม	รมชล	ทลชม	ชช--	รรรร	-ช-ร	ดทลท	ดร-ช

กลับต้น

ท่อน 9

----	---ท	---ร	--ชล	----	-ทชล	-ทชล	-ช-ม
----	-ร-ช	----	-ทลช	---ด	---ท	---ด	---ร
---ม	--ดว	มด-ร	-ด-ท	----	ดทลช	----	-ล-ช
----	ชลทว	มวชม	รท-ล	----	----	---ล	ทลชม
----	-ร-ช	----	-ล-ท	----	รทลช	----	ทลชม
----	-ร-ช	----	รทลช				

กลับต้น

ท่อน 10

----	---ด	--รม	-ช-ร	----	---ช	--ลท	-ร-ล
----	-ดดว	-ดดว	ดล-ด	----	---ด	---ร	--ลด
---ฟ	--ลช	----	-ร-ร	----	-ร-ม	-ฟ-ช	---ร

กลับต้น

4.3 โน้ตสำหรับจะเข้เพลงตับมอญกละ สามชั้น

เพลงตับมอญกละ สองชั้น

ท่อน 1/3

-ช-ล	-ท-คิ	--ริมิ	-ริ-มิ	-ซึ-คิ	ริมิ-ริ	-คิ-มิ	-ริ-ซึ
----	----	----	----	----	----	----	----
----	----	----	----	----	----	-----	-----

---คิ	ริมิ-ริ	-คิ-ท	-ล-ริ	----	----	ริริริริ	---ริ
----	----	----	----	----	----	----	----
----	----	----	----	----	---ริ	----	---ริ

-มฺรืตํ	รํมฺรํ	ซํมฺรืตํ	-รํ--	ซํมฺรืตํ	รํมฺรํ	ซํมฺรืตํ	-รํ--
----	----	----	----	----	----	----	----
----	----	----	----	----	----	---	----

(: -ตํตํ	รํมฺ-รํ	-ตํ-ท	-ล-ท	-ล-ซ	-ล-ท	-ล-ซ	---- :)
----	----	----	----	----	----	----	----
----	----	----	----	----	----	---	----

-ร-ม	-ซ-ล	-ท-มํ	-รํ-ท	----	----	ทททท	---ท
----	----	----	----	----	----	----	----
----	----	----	----	----	---ท	----	-ท--

----	-ซ-ล	ทลซล	ทซ--	ทลซม	รลซล	ทลซม	-ซ--
----	----	----	----	----	----	----	----
----	----	----	----	----	----	----	----

ทลซม	รลซล	ทลซม	-ซ--	-รํรํ	-ซ-รํ	ตํทลท	ตํรํ-ซ
----	----	----	----	----	----	----	----
----	----	----	----	----	----	----	----

----	-ร-ช	----	-ทลช	---ดี	---ที	---ดี	---ริ
----	----	----	----	----	----	----	----
----	----	----	----	----	----	----	----

---มี	--ดีริ	มีดี-ริ	-ดี-ท	----	ดีทลช	----	-ล-ท
----	----	----	----	----	----	----	----
----	----	----	----	----	----	----	----

----	ชลทริ	มีริซมี	ริท-ล	----	----	---ล	ทลชม
----	----	----	----	----	----	----	----
----	----	----	----	----	----	----	----

----	-ร-ช	----	-ล-ท	----	ริทลช	----	ทลชม
----	----	----	----	----	----	----	----
----	----	----	----	----	----	----	----

----	-ร-ช	----	ริทลช
----	----	----	----
----	----	----	----

ท่อน 10

----	---ดี	--ริมี	-ช-ร	----	---ช	--ลท	-ริ-ล
----	----	----	----	----	----	----	----
----	----	----	----	----	----	----	----

----	-ดีดีริ	-ดีดีริ	ดีล-ดี	----	---ดี	---ริ	--ลดี
----	----	----	----	----	----	----	----
----	----	----	----	----	----	----	----

---ฟ	--ลช	----	---ร	----	-ร-ม	-ฟ-ช	---ร
----	----	----	----	----	----	----	----
----	----	----	-ริ-	----	----	----	----

กลับต้น

4.4 โน้ตสำหรับซอด้วงเพลงตับมอญกละ สามชั้น

เพลงตับมอญกละ สองชั้น

ท่อน 1/3

- ซ - ล	- ท - คี	- - รรม	- ร - ม	- ซ - ด	รม - ร	- ด - ม	- ร - ซ
- - - ด	รม - ร	- ด - ท	- ล - รั	- - - -	- - - ร	- รรร	- ร - ร
- มรด	รรรม	ชมรด	- ร - -	ชมรด	รรรม	ชมรด	- ร - -
(: ดดดด	รม - ร	- ด - ท	- ล - ท	- - ลซ	- ล - ซ	- - - ซ	- ซซซซ :)
- ร - ม	- ซ - ล	- ท - ม	- ร - ม	- ร - ท	- - - ท	- ททท	- ท - ท
- - - -	- ซ - ล	ทลซล	ทซ - -	ทลซม	รมซล	ทลซม	- ซ - -
ทลซม	รมซล	ทลซม	- ซ - -	รัรัรัรั	- ล - รั	ค้ทลท	ค้รั - ซ

กลับต้น

ท่อน 2/4

- - - ด	- - - ท	- - - ด	- - - ร	- - - ม	รรรร	มรชด	- ร - ม
- - ซม	- ร - ด	- - - ท	- - - ด	- - รรม	- ร - ม	ชมรด	- ร - ด
- - - -	- - - ด	- ดดด	- ด - ด	- มรด	รดทล	ทลซล	ทซ - -
- มรด	รดทล	ทลซล	ทซ - -	- - - ล	- - - ล	- - - ล	- - ลรั
- - - -	- - - -	ชมรท	- ล - ซ	ทลซม	รมซล	ทลซม	- ซ - -
ทลซม	รมซล	ทลซม	- ซ - -	รัรัรัรั	- ล - รั	ค้ทลท	ค้รั - ซ

กลับต้น

ท่อน ๕

รพชท	- ดิ - ริ	- ด - ร	- ฟ - -	- ทดิริ	พรดท	- - ลท	- ดิ - ช
- - ลท	ริทลช	- ฟ - ช	- - - -	รพชท	- ดิ - ริ	- ด - ร	- ฟ - -
- ทดิริ	พรดท	- - ลท	- ดิ - ช	- - ลท	ริทลช	- ฟ - ช	- - - -
- ช - ร	- มฟช	- - รรม	ฟช - -	ลพลช	- ฟ - ร	- - ฟช	ลชพร
- - ดร	พรดท	- - - -	- - - -	- ช - ร	- มฟช	- - รรม	ฟช - -
ลพลช	- ฟ - ร	- - ฟช	ลชพร	- - ดร	พรดท	- - - -	- - - -
ดิดิดิ	- ริ - ดิ	- ท - ล	- ช - -	- ทลท	ริทลช	ทลชม	ชม - -
ชมรม	ชมลช	- - รรม	- ช - -	ดิดิดิ	- ริ - ดิ	- ท - ล	- ช - -
- ทลท	ริทลช	ทลชม	ชม - -	ชมรม	ชมลช	- - รรม	- ช - -
ทลชม	รมชล	ทลชม	- ช - -	ทลชม	รมชล	ทลชม	- ช - -
ริริริริ	- ล - ริ	ดิทลท	ดิริ - ช				

กลับต้น

ท่อน 6

(: ดดด)	- ร - ม	- ร - ช	- ม - ร	มรดท	ลทดร	- ด - ม	รรรร (:)
รมรช	ริทลช	ทลริช	ทลริท	- ทริล	ทลชม	ชลชม	รทลช
ทลชม	รมชล	ทลชม	- ช - -	ทลชม	รมชล	ทลชม	- ช - -
ริริริริ	- ล - ริ	ดิทลท	ดิริ - ช				

กลับต้น

ท่อน 7

(: - ช - ม	- ร - ช	- - - ร	- รรร	- ม - ช	- ม - ร	ชมรด	มรดท
รรมช	ร้ทลช	ทลร้ช	ทลร้ท	- ทร้ล	ทลชม	ชลชม	ร้ทลช :)
ทลชม	รมชล	ทลชม	- ช - -	ทลชม	รมชล	ทลชม	- ช - -
ร้ร้ร้ร้	- ล - ร้	ด้ทลท	ด้ร้ - ช				

กลับต้น

ท่อน 8

- - - ร	- - - ช	- - - ร้	- - - ท	- - ทลช	- ล - ท	- ด - -	ดรม - ร
- - - ร	- รรร	มดมร	- ด - ท	- - ทลช	- ล - ท	- ร - -	ทลช - ล
- - - -	- - - -	- - - ร	- - - ร	- - - ด	- - มร	- - - -	- - - -
- - - -	- ม - ช	- - ลช	ลม - ช	- - - -	- ม - ช	- - ลช	ลม - ช
- ทลท	ร้ทลช	- ม - ช	- - - -	ทลชม	รมชล	ทลชม	- ช - -
ทลชม	รมชล	ทลชม	- ช - -	ร้ร้ร้ร้	- ล - ร้	ด้ทลท	ด้ร้ - ช

กลับต้น

ท่อน 9

- - - -	- - - ท	- - - ร้	- - ชล	- - - -	- ทชล	- ทชล	- ช - ม
- - - -	- ร - ช	- - - -	- ทลช	- - - ด้	- - - ท	- - - ด้	- - - ร้
- - - ม	- - ดร	มด - ร	- ด - ท	- - - -	ด้ทลช	- - - -	- ล - ท
- - - -	ชลทร้	มรชม	รท - ล	- - - -	- - - -	- - - ล	ทลชม
- - - -	- ร - ช	- - - -	- ล - ท	- - - -	ร้ทลช	- - - -	ทลชม
- - - -	- ร - ช	- - - -	รทลช				

กลับต้น

ท่อน 10

(:-----	----ด	--รม	-ซ-ร	-----	---ซ	--ลท	ลทริล :)
-----	-ดดิริ	-ดดิริ	ดิล-ดิ	-----	---ดิ	---ริ	--ลดิ
---ฟ	--ลซ	-----	---ร	-----	-ร-ม	-ฟ-ซ	---ร

กลับต้น

บรรณานุกรม

ธนิต อยู่โพธิ์(เรียบเรียง). เครื่องดนตรีไทย. กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร, 2530.

ณรงค์ชัย ปิฎกัรัชต์, สารานุกรมเพลงไทย. กรุงเทพฯ : เรือนแก้วการพิมพ์, 2542

มนตรี ตราโมท. ประวัติดนตรีไทยสมัยกรุงสุโขทัยจนถึงรัตนโกสินทร์. พิมพ์แจกในงานอนุสรณ์สถาปณกิจศพ
นางราชทัณฑ์พิทักษ์ (ล้วน อัสตฤวาสี) พระนคร : ไม่ทราบแหล่งที่พิมพ์, 2513

ราชบัณฑิตยสถาน. สารานุกรมศัพท์ดนตรีไทย ภาคประวัติและบทร้องเพลงตับ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, 2538

สุจิตต์ วงศ์เทศ. ร้องรำทำเพลง. กรุงเทพฯ : มติชน, 2532